

ЕКОНОМІКА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

ENVIRONMENTAL
ECONOMICS

УДК 349.6; 631.95
JEL Classification K32

Малевич Назар
аспірант
Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль, Україна
E-mail: nazar_malevych@mail.ru

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА ЙОГО ЗНАЧЕННЯ ПРИ ФОРМУВАННІ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ

Анотація

Вступ. Держава відіграє визначальну роль у розвитку екологічно безпечного землекористування та ринку органічної та екобезпечної продукції шляхом створення національного законодавчо-правового поля. Основним завданням нормативно-правового законодавства в сфері екологізації сільського господарства є створення оптимальних умов для підвищення екологічної культури аграрного виробництва.

Методи. Дослідження проводилися шляхом використання діалектичного методу пізнання дії економічних законів і системного підходу до вивчення економічних явищ і процесів, монографічного, абстрактно-логічного методу.

Результати. Досліджено нормативно-правове забезпечення в галузі екологізації земельних відносин та визначено пріоритетні національні інтереси. Встановлено основні проблеми в сфері вітчизняного екологічного законодавства і напрями їх вирішення та вдосконалення державної політики у галузі екобезпечного землекористування з метою покращення екологічного стану сільськогосподарських угідь.

Перспективи. Подальші дослідження мають бути спрямовані на вивчення існуючих невідповідностей та можливостей їх усунення шляхом внесення додаткових змін в діючі нормативні акти, а також створення єдиного нормативно-правового акту, який об'єднає всі правові норми щодо регулювання екологічно збалансованого розвитку аграрного сектора економіки.

Ключові слова: аграрне виробництво, екологічна безпека, законодавство, землекористування, нормативне забезпечення.

Вступ. На сьогодні глобальна проблема охорони навколишнього середовища набуває все більшого значення. Країни світу виявляються неспроможними самотійно протистояти більшості загроз екологічній безпеці. Починаючи з середини ХХ ст., світова спільнота намагається за допомогою різних інтеграційних механізмів розв'язати різноманітні проблеми в екологічній сфері.

Таким чином, держава відіграє визначальну роль у розвитку екологічно безпечного землекористування та ринку органічної та екобезпечної продукції шляхом створення національного законодавчо-правового поля.

Основним завданням нормативно-правового законодавства в сфері екологізації сільського господарства є створення оптимальних умов для підвищення екологічної культури аграрного виробництва.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Відсутність належного нормативно-правового забезпечення у сфері екологізації сільського господарства нашої держави призвели до забруднення навколишнього середовища, зниження родючості ґрунтів, присутності на продовольчому ринку неякісних продуктів харчування. Внаслідок цього, існує тенденція погіршення здоров'я населення, а також зростання експорту сільськогосподарської продукції. Вирішення цих проблем можливе шляхом формування на законодавчому рівні таких правових норм, які сприятимуть виробництву екологічно безпечної продукції [19].

Нормативно-правове забезпечення використання землі досліджується в працях таких вчених, як: В. В. Горлачук, В. П. Янчук, А. Я. Сохнич, І. М. Песчанська, А. М. Третяк, Р. Б. Таратула тощо. Не зважаючи на значну кількість праць, невисвітленими залишились питання щодо нормативно-правового забезпечення саме екологічно безпечного використання земельних угідь.

Мета. Метою даного дослідження є теоретичне обґрунтування основних напрямків подальшого вдосконалення нормативно правового забезпечення в сфері екологізації процесів землекористування

Методологія дослідження. Дослідження проводилися шляхом використання діалектичного методу пізнання дії економічних законів і системного підходу для вивчення економічних явищ в процесі дослідження нормативно-правового забезпечення екологізації земельних відносин; монографічного – з метою систематизації основних правових норм у сфері екологічного землеробства; абстрактно-логічного методу – при здійсненні теоретичних узагальнень та формулювання висновків.

Результати. Земля завжди була, є і буде обмеженим ресурсом, який потрібно охороняти і забезпечувати його відтворення. На основі використання земельних ресурсів формується продовольча, виробнича, експортна, природно-ресурсна та інфраструктурна складові збалансованого соціально-економічного розвитку країни.

Починаючи з середини ХХ ст. світова спільнота намагається за допомогою різних інтеграційних механізмів розв'язати різноманітні проблеми в екологічній сфері.

Так, законодавча основа природоохоронної політики в ЄС була розширена Єдиним європейським актом (ЄЄА) 1987 р. Ст. 130 г даного нормативно-правового акту встановлює основні цілі Співтовариства в розв'язанні проблем довкілля, визначає головні принципи діяльності та конкретні чинники, які мали бути враховані при підготовці ініціатив щодо захисту довкілля. У ЄЄА зазначено, що політика Співтовариства у сфері навколишнього середовища має на меті збереження, охорону й покращення стану довкілля; захист здоров'я людей; раціональне використання природних ресурсів. Діяльність Співтовариства щодо довкілля ґрунтується на принципах превентивних дій, відшкодування шкоди, завданої навколишньому середовищу, здебільшого через усунення її джерел, та оплати збитку тими, хто її заподіяв. В Акті також зазначено, що завдання захисту довкілля є складовою частиною інших напрямів політики Співтовариства [5].

Суттєву роль в формуванні екологічної політики ЄС відіграло підписання Лісабонського договору 2007 р. В ст. 191 Договору визначено основні цілі екологічної політики ЄС, серед яких – збереження, захист та покращення якості довкілля; захист здоров'я людей; виважене й раціональне використання природних ресурсів; розв'язання регіональних та всесвітніх проблем довкілля, а також боротьба зі зміною клімату. Крім того, у документі зазначається, що політика ЄС щодо довкілля ґрунтується на принципах перестороги, необхідності вживання запобіжних заходів, необхідності виправлення екологічної шкоди, насамперед у її виток, а також на принципі «забруднювач має платити» [20].

На сучасному етапі ЄС здійснює активну політику у сфері охорони довкілля.

Співтовариством створена нормативно-правова база для регулювання й координації екологічної діяльності держав – членів ЄС, що включає установчі договори ЄС, Директиви та Програми дій із охорони навколишнього середовища. У цих документах розроблено й впроваджено нові підходи до захисту й покращення якості довкілля [4].

В Україні законодавство, яке регулює правові економічні та соціальні основи захисту довкілля та ведення виробництва екологічно чистої сільськогосподарської продукції, вимоги щодо вирощування, перероблення, сертифікації, зберігання та реалізації органічної продукції та сировини знаходиться на стадії формування. У спадок Україна отримала радянську модель технічного регулювання, тобто таку, в якій ключовим розпорядником є державні органи, а не ринок. Держава визначає параметри безпечності продукції, розробляє стандарти, узгоджує технічні вимоги на продукцію та контролює її якість.

Законодавчими актами в сфері екологізації сільського господарства і регулювання ринку екологічно безпечної продукції є наступні правові акти: Конституція України; Закони України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про безпечність та якість харчових продуктів» та інші закони України, міжнародні договори України, нормативно-правові акти, що регулюють суспільні відносини в цій сфері [1].

Принципові положення екологічної стратегії держави закріплені в Конституції України. Центральне місце серед екологічних норм Конституції України займає ст. 16, у якій закріплено обов'язок держави забезпечувати екологічну безпеку і підтримувати екологічну рівновагу на території України. Необхідність та важливість дослідження правових засад охорони земель в Україні від забруднення та псування обумовлена також реалізацією права громадян на безпечне для життя і здоров'я довкілля, що гарантовано ст. 50 Конституції України. Кабінет Міністрів України в межах своїх повноважень забезпечує проведення політики в сфері охорони природи, екологічної безпеки та природокористування (п. 1, 3, 5 ст. 116) [16].

Чинне законодавство України в сфері екологічної безпеки визначає наступні пріоритетні національні інтереси:

- забезпечення екологічно та техногенно безпечних умов життєдіяльності громадян і суспільства;
- збереження навколишнього природного середовища;
- раціональне використання природних ресурсів (ч. 8 ст. 6 Закону України «Про основи національної безпеки України»).

Крім того, у законі України «Про основи національної безпеки» зазначено про те, що серед загроз національним інтересам України варто виділити неконтрольоване ввезення в країну матеріалів і трансгенних рослин, екологічно необґрунтоване використання генетично змінених рослин, організмів, речовин та похідних продуктів, а також посилення впливу шкідливих генетичних ефектів у популяціях живих організмів, зокрема генетично змінених організмів та біотехнологій [11].

В Законі України «Про охорону навколишнього природного середовища» [14] визначено загальні правові норми та інститути, які здійснюють регулювання відносин в сфері природокористування, здійснення охорони довкілля та забезпечення екологічної безпеки: принципи та об'єкти охорони навколишнього природного середовища; система державного регулювання в галузі охорони навколишнього середовища; екологічне нормування, моніторинг та контроль; економічні механізми охорони довкілля; відповідальність за порушення екологічного законодавства тощо. Окрім цього, в Законі висвітлено екологічні права та обов'язки громадян і організацій, загальні принципи формування екологічної культури, основи міжнародного співробітництва та форми міжнародних договорів в сфері охорони довкілля.

Одним з основних законів, дія якого направлена на покращення системи охорони ґрунтів, є Закон України «Про землеустрій».

Згідно цього закону землеустрій – це сукупність соціально-економічних та екологічних

заходів, спрямованих на регулювання земельних відносин та раціональну організацію території адміністративно-територіальних одиниць, суб'єктів господарювання, що здійснюються під впливом суспільно-виробничих відносин і розвитку продуктивних сил [10].

Слід зазначити, що землеустрій є основним державним важелем для переходу землевласників та землекористувачів на екологобезпечне землекористування.

Основним законодавчим актом з регулювання виробництва та ринку органічної продукції є Закон України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини». Цей Закон визначає правові та економічні основи виробництва та обігу органічної сільськогосподарської продукції та сировини, заходи контролю та нагляду за такою діяльністю і спрямований на забезпечення справедливої конкуренції та належного функціонування ринку органічної продукції та сировини, покращення основних показників стану здоров'я населення, збереження навколишнього природного середовища, раціонального використання ґрунтів, забезпечення раціонального використання та відтворення природних ресурсів, а також гарантування впевненості споживачів у продуктах та сировині, маркованих як органічні [6].

Засади розвитку органічного аграрного виробництва регулюються також Законом України "Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року". Закон визначає правові й економічні основи виробництва й обігу органічної сільськогосподарської продукції та сировини; заходи контролю та нагляду за такою діяльністю для забезпечення справедливої конкуренції та належного функціонування ринку органічної продукції. Також йдеться про покращення основних показників стану здоров'я населення, збереження природного середовища, покращення якості ґрунтів та їх раціональне використання, а також гарантування впевненості споживачів у продуктах та сировині, маркованих як органічні [12].

Проте, на нашу думку, за своїм змістом дані закони є достатньо декларативними, оскільки, з одного боку, для імплементації положень нормативно-правового акту потрібне прийняття і запровадження низки підзаконних актів, з іншого – у ньому є багато посилань на чинні документи, у які не внесено змін щодо екологізації сільського господарства.

22 липня 2014 р. Верховна Рада України прийняла також законопроект №4179а "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо харчових продуктів". Даний закон має на меті гармонізацію законодавства України із законодавством Європейського Союзу у сфері безпечності та якості харчових продуктів, забезпечення високого рівня захисту здоров'я людей та інтересів споживачів, а також створення прозорих умов ведення господарської діяльності, підвищення конкурентоспроможності вітчизняних харчових продуктів та зменшення їх ціни. Закон передбачає створення єдиного контролюючого органу в сфері продовольчої безпеки, скасування дозвільних документів та процедур, які відсутні в ЄС, запровадження європейських принципів регулювання застосування генетично модифікованих організмів. Метою даного нормативно-правового акту є введення в Україні європейської моделі системи гарантування безпеки і якості продуктів харчування [7].

В 2003 році Верховна Рада прийняла Закон України «Про охорону земель». Даний нормативно-правовий акт визначає правові, економічні та соціальні основи охорони земель з метою забезпечення їх раціонального використання, відтворення та підвищення родючості ґрунтів, інших корисних властивостей землі, збереження екологічних функцій ґрунтового покриву та охорони довкілля. Слід зазначити, що метою імплементації норм Закону України «Про охорону земель» є створення узгодженої системи національних стандартів, норм та правил для забезпечення раціонального та екологічно безпечного землекористування. Відповідно до Закону, нормування у сфері охорони земель полягає у забезпеченні екологічної та санітарно-гігієнічної безпеки громадян та суспільства завдяки визначенню вимог до якісного стану земель, родючості ґрунтів і допустимого антропогенного навантаження та господарського освоєння земель. Стандартизація та нормування сприятимуть збереженню сталості ґрунту, ґрунтового покриву, гармонійному розвитку екологічно безпечного землекористування й охороні земельних ресурсів [13].

Слід зазначити, що значним кроком у забезпеченні екологічної безпеки у галузі сільського господарства в Україні було прийняття Верховною Радою Закону України "Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів", який регулює відносини між державою, виробниками і споживачами генетично модифікованих організмів та продукції, виробленої за технологіями, які передбачають їх розробку та використання в Україні, із забезпеченням біологічної і генетичної безпеки [9].

Нормативні акти України в галузі екологізації сільськогосподарського виробництва регулюють також окремі види господарської діяльності. Зокрема, Закон України «Про пестициди і агрохімікати» від 2 березня 1995 р. регулює правові відносини, пов'язані з державною реєстрацією, виробництвом, закупівлею, транспортуванням, зберіганням, реалізацією та безпечним для здоров'я людини і навколишнього природного середовища застосуванням пестицидів і агрохімікатів (статті 3, 6—9, 13, 18—20 та ін.). Цей Закон визначає права і обов'язки підприємств, установ, організацій та громадян, а також повноваження органів виконавчої влади і посадових осіб у цій сфері.

В статті 13 Закону вказується, що застосування пестицидів і агрохімікатів на землях природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення здійснюється відповідно до законодавства. На території, що зазнала радіоактивного забруднення, а також у зонах надзвичайних екологічних ситуацій застосування пестицидів і агрохімікатів обмежується в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної аграрної політики [15].

Правове регулювання питання якості сільськогосподарської продукції також знайшло своє відображення в такому нормативно-правовому акті як Закон України «Про державний контроль за використанням та охороною земель». Даний закон визначає правові, економічні та соціальні складові щодо здійснення державного контролю за використанням та охороною земель і спрямований на забезпечення раціонального використання і відтворення природних ресурсів та охорону довкілля. Згідно ст. 1 даного закону агрохімічна паспортизація земель сільськогосподарського призначення – обов'язкове агрохімічне обстеження ґрунтів з видачею агрохімічного паспорта поля, земельної ділянки, в якому фіксуються початкові та поточні рівні забезпечення поживними речовинами ґрунтів, рівні їх забруднення токсичними речовинами та радіонуклідами. При цьому, забруднення земель – накопичення в ґрунтах і ґрунтових водах, внаслідок антропогенного впливу, пестицидів і агрохімікатів, важких металів, радіонуклідів та інших речовин, вміст яких перевищує природний фон, що призводить до їх кількісних або якісних змін [8].

Постанова Кабінету Міністрів України від 4 серпня 2000 року №1218 «Про державний технологічний центр охорони родючості ґрунтів» визначає, що основними напрямками діяльності Державного технологічного центру охорони родючості ґрунтів Міністерства аграрної політики є:

- розроблення пропозицій та здійснення єдиної науково-технічної політики у сфері охорони родючості ґрунтів, раціонального використання та екологічної безпеки земель сільськогосподарського призначення;
- науково-методичне та організаційне забезпечення проведення державного моніторингу ґрунтів і агрохімічної паспортизації земель сільськогосподарського призначення, заходів щодо збереження, відтворення, охорони родючості ґрунтів, а також визначення якості та безпечності рослинницької продукції;
- участь у розробленні та здійсненні контролю за виконанням державних, міждержавних, регіональних цільових програм з моніторингу, збереження, відтворення та охорони родючості ґрунтів, агрохімічної паспортизації земель сільськогосподарського призначення, застосування агрохімікатів і забезпечення якості сільськогосподарської продукції та сировини;
- участь у координації науково-дослідних робіт, пов'язаних із створенням технологій екологічно безпечного та раціонального застосування агрохімікатів хімічного та біологічного походження;
- розроблення та впровадження науково обґрунтованих рекомендацій щодо забезпечення

родючості ґрунтів і застосування агрохімікатів у сільському господарстві;

- підготовка науково обґрунтованих розрахунків потреби в агрохімікатах;
- вивчення стану радіоактивного забруднення сільськогосподарських угідь та продукції рослинництва на територіях, забруднених унаслідок Чорнобильської катастрофи, та в зонах впливу діючих атомних електростанцій [17].

Незважаючи на значну нормативно-правову базу у сфері забезпечення охорони довкілля, використання природно-ресурсного потенціалу та забезпечення екологічної безпеки, питання виробництва екологічно безпечної сільськогосподарської продукції залишаються неврегульованими.

Так, у постанові Кабінету Міністрів України від 5 березня 1998 року №198/88-ВР «Про основні напрями державної політики України в галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки» вказано, що сучасне використання земельних ресурсів України не відповідає вимогам раціонального природокористування. Порушено екологічно допустиме співвідношення площ ріллі, природних кормових угідь, лісових насаджень, що негативно впливає на стійкість агроландшафтів. Інтенсивне сільськогосподарське використання земель призводить до зниження родючості ґрунтів. Значної екологічної шкоди земельні ресурси зазнають через забруднення ґрунтів промисловими викидами та використання засобів хімізації в сільському господарстві [18].

Для вирішення даних проблем С.І. Бугера запропонував наступні заходи:

- здійснити комплексну еколого-економічну оцінку територій України з виділенням земель, придатних для ефективного сільськогосподарського виробництва, а також забруднених районів для здійснення цільових природоохоронних заходів;
- забезпечити активний перехід на біологічні методи ведення сільського господарства та виробництво екологічно безпечної продукції;
- удосконалити розміщення сільськогосподарського виробництва з врахуванням найбільш раціонального використання природно-ресурсного потенціалу [2].

Невирішеним питанням залишається питання моніторингу земельних ресурсів, який відіграє досить важливе значення у екологічно безпечному землекористуванні, збереженні та відтворенні родючості сільськогосподарських угідь, а також протидії занепаду земельних угідь. Саме моніторинг вирішує завдання своєчасного виявлення зміни стану земель і властивостей ґрунтів внаслідок нераціонального їх використання; оцінки здійснення заходів щодо охорони земель, збереження та відтворення родючості ґрунтів; попередження негативного впливу на ґрунтовий покрив і усунення його наслідків. Важливим кроком у вирішенні даної проблеми має стати прийняття Закону України «Про моніторинг земель», у відповідності до якого основною метою моніторингу має бути інформаційне забезпечення екологічно безпечного землекористування [3].

Україна знаходиться у процесі становлення ринку екологічно безпечної продукції, яка має бути вироблена з екологічно чистої сировини, вирощеної на екологічно чистих ґрунтах. Тому важливим питанням залишається прийняття Закону України «Про екобезпечне виробництво», який має визначити правові, економічні, соціальні та організаційні основи ведення екологічно безпечного землекористування. Цей закон має бути спрямований на забезпечення раціонального використання ґрунтів, охорону здоров'я населення та охорону навколишнього природного середовища [19].

Висновки і перспективи. Таким чином, вітчизняне законодавство, яке направлене на регулювання екологічної безпеки в сфері виробництва сільськогосподарської продукції, складається із значної кількості нормативно-правових актів різного юридичного значення. Проте, велика кількість питань у сфері сільськогосподарського виробництва залишаються недостатньо врегульовані у відповідності до сучасних європейських та світових вимог і норм.

Тому подальші дослідження мають бути спрямовані на вивчення існуючих невідповідностей та можливостей їх усунення шляхом внесення додаткових змін в діючі нормативні акти, а також створення єдиного нормативно-правового акту, який об'єднає всі правові норми щодо регулювання

розвитку еколого-збалансованого розвитку аграрного сектора економіки.

Список використаних джерел

1. Бац, Л. І. Формування ринку органічної продукції / Л. І. Бац // Органічне виробництво і продовольча безпека : [зб. матеріалів доп. учасн. III Міжнар. наук.-практ. конф.]. – Житомир : Полісся, 2015. – С. 72–76.
2. Бугера, С. І. Правові питання забезпечення екологічної безпеки сільськогосподарської продукції [Текст] / С. І. Бугера // Часопис Київського університету права. – 2011. – № 4. – С. 286 – 290.
3. Гордієнко, В.П. Еколого - економічна оцінка сільськогосподарських земель та проблеми їх використання [Текст] / В.П. Гордієнко // Економіка АПК. – 2009. – №3 – С. 26-30.
4. Дзяд, О. В. Спільні політики Європейського Союзу та їх значення для України / О. В. Дзяд, О. М. Рудік. – Київ: Міленіум, 2009. – 666 с.
5. Єдиний європейський акт [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_028 (дата звернення 23.11.2016).
6. Закон України „Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини” [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/425-18> (дата звернення 26.11.2016).
7. Закон України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо харчових продуктів” [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1602-18> (дата звернення 26.11.2016)
8. Закон України “Про державний контроль за використанням та охороною земель” [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/963-15> (дата звернення 28.11.2016).
9. Закон України „Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів” [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1103-16> (дата звернення 28.11.2016).
10. Закон України “Про землеустрій” [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/858-15> (дата звернення 25.11.2016).
11. Закон України “Про основи національної безпеки” [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/964-15> (дата звернення 23.11.2016).
12. Закон України „Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року” [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2818-17> (дата звернення 26.11.2016).
13. Закон України „Про охорону земель” [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/962-15> (дата звернення 27.11.2016).
14. Закон України “Про охорону навколишнього природного середовища” [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1264-12> (дата звернення 25.11.2016).
15. Закон України “Про пестициди і агрохімікати” [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/86/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 28.11.2016).
16. Конституція України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 28.11.2016).
17. Постанова Кабінету Міністрів України “Про державний технологічний центр охорони родючості ґрунтів” [Електронний ресурс] / режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1218-2000-%D0%BF> (дата звернення 28.11.2016).
18. Постанова Кабінету Міністрів України “Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки” [Електронний ресурс] / Режим доступ: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/188/98-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 28.11.2016).
19. Сава, А.П. Організаційно-економічний механізм забезпечення виробництва екобезпечної сільськогосподарської продукції: монографія / А.П.Сава, Б.О.Сидорук, О.Р. Олійник, С.В. Довгань. – Тернопіль: Крок, 2014. – 264 с.
20. Treaty of Lisbon Amending the Treaty on European Union and the Treaty Establishing the European Community. Retrieved from <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A12007L%2FTXT>.

Malevych Nazar
Postgraduate Student
Ternopil National Economic University
Ternopil, Ukraine
E-mail: nazar_malevych@mail.ru

REGULATORY SUPPORT OF ENVIRONMENTAL LAND USE IN UKRAINE AND ITS SIGNIFICANCE IN STATE POLICY FORMATION

Abstract

Introduction. The state plays a decisive role in the development of ecological safety land use and the market of organic and ecological safety products by creating a national legal framework. The main objective of regulatory legislation in the sphere of agriculture ecologization is to create optimal conditions for increasing of ecological culture of agricultural production.

Methods. The study was conducted by using the dialectical method of cognition of the action of economic laws and a systematic approach to the study of economic phenomena and processes, monographic, abstract and logical method.

Results. Regulatory and legal support in the area of greening of land relations is researched and priority national interests are identified. The main problems in the field of domestic environmental laws, directions for their solution and improvement of state policy in the field ecological safety land use with the aim of improving the ecological condition of agricultural lands are determined.

Discussion. Further research should be aimed at study of the existing inconsistencies and ways of its eliminating by making additional changes to current legal regulations, as well as the creation of the unitary legal regulation, which will combine all the legal provisions that regulate the ecological and balanced development of the agricultural sector of the economy.

Keywords: agricultural production, environmental safety, legislation, land use, regulatory support.

References

1. Bats, L. I. (2015). The formation of the organic production market. Proceeding of 3rd International scientific-practical conference "Organic production and food security". Zhytomyr (Ukraine), 72 – 76.
2. Buhera, S. I. (2011). Pravovi pytannia zabezpechennia ekolohichnoi bezpeky silskohospodarskoi produktsii [Legal issues of providing of the environmental safety of the agricultural products]. *Journal of Kyiv University of law*, 4, 286-290.
3. Hordienko, V.P. (2009). Ekolohe - ekonomichna otsinka silskohospodarskykh zemel ta problemy yikh vykorystannia [Ecological and economic assessment of agricultural lands and problems of its use]. *Economy of the agroindustrial complex*, 3, 26-30.
4. Dziad, O. V., & Rudik, O.M. (2009). *Spilni polityky Yevropeiskoho Soiuzu ta yikh znachennia dlia Ukrainy* [Common policies of the European Union and its importance for Ukraine]. Kyiv, Ukraine: Millenium.
5. Single European Act. Retrieved from http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_028.
6. Law of Ukraine "On production and turnover of organic agricultural production and raw materials". Retrieved from <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/425-18>.
7. Law of Ukraine "On amendments to some legislative acts of Ukraine regarding food products". Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1602-18>.
8. Law of Ukraine "On state control over the use and protection of lands". Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/963-15>.
9. Law of Ukraine "On state system of biosafety during creating, testing, transportation and use of genetically modified organisms". Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1103-16>.
10. Law of Ukraine "On land management". Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/858-15>.
11. Law of Ukraine "On the basics of national security". Retrieved from <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/964-15>.
12. Law of Ukraine "On basic principles (strategy) state environmental policy of Ukraine till 2020". Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2818-17>.
13. Law of Ukraine "On land protection". Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/962-15>.

-
14. Law of Ukraine "On the protection of the environment". Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>.
 15. Law of Ukraine "On pesticides and agrochemicals". Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/86/95-%D0%B2%D1%80>.
 16. The Constitution Of Ukraine. Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
 17. Regulation of Cabinet of Ministers of Ukraine "On state technological centre of protection of soils fertility". Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1218-2000-%D0%BF>.
 18. Regulation of Cabinet of Ministers of Ukraine "About the main directions of the state policy of Ukraine in the field of environmental protection, use of natural resources and ensuring of environmental security". Retrieved from <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/188/98-%D0%B2%D1%80>.
 19. Sava, A.P., Sydoruk, B.O., Oliynyk, O.R., & Dovhan, S.V. *Orhanizatsiino-ekonomichniy mekhanizm zabezpechennia vyrobnytstva ekobezpechnoi silskohospodarskoi produktsii* [Organizational and economic mechanism of ensuring the production of eco-safe agricultural products]. Ternopil, Ukraine : Krok.
 20. Treaty of Lisbon Amending the Treaty on European Union and the Treaty Establishing the European Community. Retrieved from <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A12007L%2FTXT>.

